

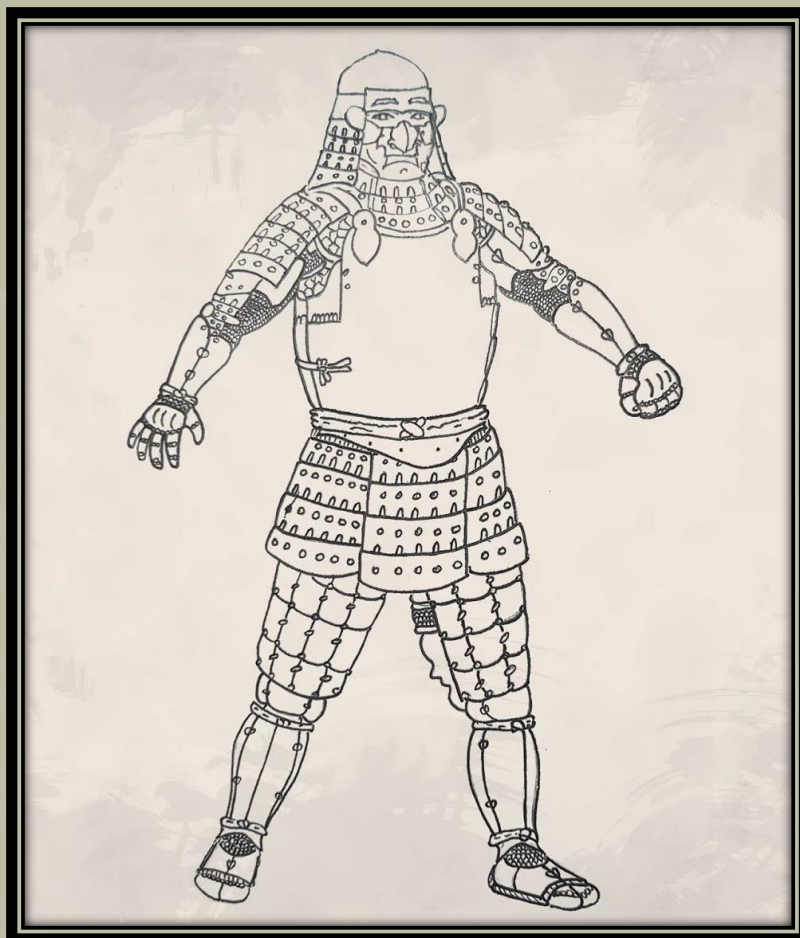
A kései japán páncélok legyőzése - Tosei Gusoku (当世具足).

A "tíz bátor Takeda harcos" részlet Utagawa Sadahide híres ukiyo-e képei közül - 武田勇士.

Ez az írás a 16. század végéről, egy gazdag samuráj által viselt páncél, az eddig látott talán legnehezebb vért konfigurációjának teljes elemzésének nyomon követése. A *Tosei Gusoku* (当世具足) páncéltípus. Áttekintjük az ilyen típusú konfigurációt, és azt, hogyan készítették eredetileg a *Sengoku* időszakban.

De előtte gyorsan áttekintjük a páncél főbb gyenge pontjait:

Vázlat a 16. század végi *Tosei gusoku* páncél leginkább védelmet nyújtó konfigurációjáról.

A fő nyílások: a tenyér, a sisak és a maszk közötti rés, valamint a száj, és ha valaki képes a felső lábszárvédők és az ágyékvédők mögé kerülni, (*kusazuri* - 草摺) akkor a láb felső része és az ágyék is támadható.

Egyéb támadható gyenge pontok a rugalmas páncél részek, mint például a láncing vagy a **kikko** (kis vas vagy edzett bőr, hatszög alakú páncéllemezek, amelyeket páncélépítéshez használtak). Ha ezeken sikerült áthatolnia a támadónak, akkor; a karok belső része, a hónalja, valamint a lábak és a térd hátulja is sebezhető volt.

Érdeemes megemlíteni azt a tényt is, hogy a páncélzat vastagsága a súly megtakarítása érdekében nem volt egyenletes; az arcot és a nyakat, a felkarokat és a lábakat általában vékonyabb fém borítja (0,7-1,2 mm). A mellvért és a sisak, elenben elérheti a 2,5 mm-t vagy még annál is többet. Ez az elemzés szempontjából lesz fontos.

Távolsági fegyverek:

A harmadik *Kyudo Taikai* (Tokió) 2018-as demonstrációján a hagyomány őrzők egy csoportja a *Koshiya Kumiyumi* néven ismert csatatéri íjászatot mutatott be - 腰矢組弓.

Az akkori korszerű fegyverekkel, nevezetesen az íjjal és a szakállas puskával kapcsolatban néhány szempontot figyelembe kell venni.

Az első dolog, amit mondani kell az íjról, hogy az összes páncél lényegében nyílbiztos, 30 méteres távolságban. Valójában, a *Yumi* ereje ellenére, a jól kovácsolt lemezek és az eltérítő görbék a páncélon, túl jók, ahhoz, hogy a nyíl keresztülhatoljon rajta.

Ezt támasztja alá *Musashi* „Öt gyűrű” című könyve is, amelyben kifejezetten kijelenti, hogy egy csatatéri forgatókönyv szerint az íj "nem volt kielégítő, ha az ellenség több mint 40 méterre van", pontosan azért írta ezt, mert páncélt viseltek. A „szoros negyedtartományon belül”, tehát a 20–10 méteres forgatókönyvben lehetséges, hogy egy nagyon nehéz háborús nyíl átüti a legvékonyabb részeket, mint például a *Kote*-t, a *Menpō*-t vagy a *Haidate*-t, bár ezekben az esetekben a lemezek íveltek, és ez a tény önmagában megakadályozhatja a nyíl behatolását.

Mindenesetre, ha behatolás megtörténik, akkor az nagyon enyhe, és esetleg nem is üti át a páncél alatt viselt selyemköpenyt.

Togari típusú japán nyílfej; csak az ilyen típusú nyilak tudtak átcsúszni a láncingeken.

Az egyetlen eset, amelyben az íj sérüléseket okozhat, az az lehet, amikor egy sodronying szakaszt talál el (kivéve az elülső hónalj zónáját, mivel a sodronying itt dupla rétegű és *kikko manchira* is van alatta), vagy ha a nyílnak sikerül betalálnia a sisak és a maszk közé, ahol valóban van egy nyílás.

A sodronying azonban általában a harcos páncélja alatt van, és a nyilak számára nehezen hozzáférhető. Az arcba nyilazás megakadályozható azzal, ha a harcos lefele fordítja a fejét, amíg az íjászok lőnek.

A helyzet sokkal inkább különbözik, ha szakállaspuskák is részt vesznek a csatában.

Noha ezek a páncélok általában golyóállóak voltak, körülbelül 10 méteren belül, de ez a tény csak a sisak felső részére és a mellvértre vonatkozik.

Ha egy golyó egy másik területet, például a végtagokat vagy az arcot éri, nagyon valószínű, hogy átüti a páncélt, kivéve, ha a harcosok kb. 50 méterre vannak a puskáktól.

Bár egy golyó a karban nem olyan halálos, mint a fejben, ettől még potenciálisan halálos lehet; *Ii Naomasa*-t a jobb karját *Sekigahara*-ban egy golyó találta el, a vállán, vagy a könyökén, de különböző beszámolók szerint, a halálát elsősorban e seb okozta.

Ezen túlmenően egy véletlenszerű lövés átütheti a páncél golyóálló részeit, de ez nagyon valószínűtlen, és mindenesetre a penetráció minimális lenne.

Egy Tameshi zunari kabuto (試し頭形兜); a képen látható a golyó nyoma.

Ha azonban a kérdéses szakállaspuska egy **Ozutsu** egy nagyon nagy golyóval, akkor nincs esély arra, hogy a páncél lehetővé tegye a viselőjének ésszerű távolságon belüli túlélését. Az ilyen golyók túl nehezek és túl nagyok voltak, és egyetlen páncél sem tudott ellenállni nekik.

Japán ágyú. Ōzutsu.

Két darab száz monme (百匁) méretű golyó; ezeket a lövedékeket rendszerint a bal oldalon látható fegyverek lötték ki és átütötték a páncélt.

Tehát amikor a távolsági fegyverekről beszélünk, akkor csak a nehéz kaliberű muskéták (és kisebb mértékben a szakállaspuskák) jelentettek valódi fenyegetést az ilyen konfigurációt viselő harcosok számára.

Ütő fegyverek.

Két harcos két *Kanabo*-val harcol. 絵本武蔵の鎧.

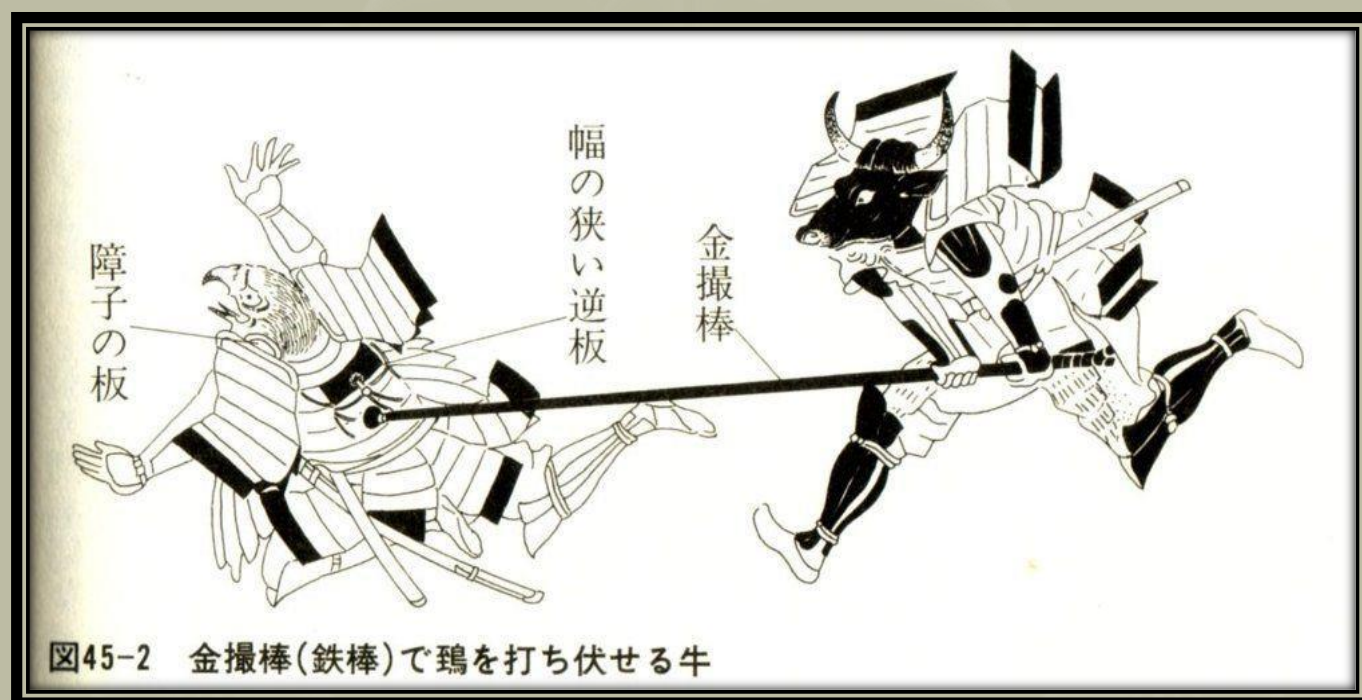
A pusztakezes küzdelem keretein belül a helyzet nagyon más.

A *Kanasaibō* (金碎棒) (más néven *Kanabō*) buzogány. A *Masakari* (鉞) balta és a *Tsuruhashi* (鶴嘴) harci csákány, amelyek annak ellenére, hogy elég ritkák voltak, mégis a fő ütőfegyverek voltak a csatatéren.

Csakúgy, mint a középkori ütő fegyvereknek, nincsenek harcművészeti kézikönyvei a használatukról, ebben az esetben sincsenek. Tehát itt adni kell néhány magyarázatot. Mivel nincsenek pontos feljegyzések, vegyük figyelembe, hogy amiket az író a következőkben leír, lehet, hogy nem teljesen helytállóak.

A harci ismeretek hiánya ellenére is nagyon könnyű elképzelni, hogy az ilyen fegyvereket használat közben: teljes erővel lecsapni az ellenségre, hogy a páncélon keresztül tompa sérüléseket okozzanak. Ugyanakkor a buzogányok és az ütőfegyverek általában nem varázslatos eszközök, amelyekkel olyan könnyen átüthették a páncélt.

Ha megvizsgáljuk a *Kanabō*-t, ami kissé kúpos és hosszú, nagy súllyal és a súlypontja a csúcs felé esik, logikus feltételezni, hogy úgy használták, mint egy kardot vagy egy hosszú botot így ennek használatával nagy erőbehataást fejthetünk ki a cél területre.

Egy részlet a híres "十二類卷物の書誌" tekercsből,
amelyben olyan hosszú eszközt használnak, mint a *Kanabō*.

Azonban az említett energia sok részét „felszívja” a páncél, amely valószínűleg behorpad és eldeformálódik. Ennek eredményeként a páncél többé-kevésbé megsérül (attól függően, hogy a találat hol történt), de a viselője valószínűleg nem sérül meg. A tompa trauma nem olyan hatásos, mint egy szúrás vagy vágás, hacsak a csontok nem törnek, ami nem nagyon gyakori, ha valakit merev páncél véd.

A páncélt alkotó acéllemezek meghajlítása nem könnyű a harcban. Vannak olyan zónák, ahol vastag, különféle rétegek elnyelik az erő behatásának nagy részét a páncél és a páncélt viselő között. Az egyik ilyen zóna a mellkas, amelyet a *Dō* (胴) védett.

Az itt tanulmányozott konfigurációban a *Dó* egy merev, jól kovácsolt acéllemezéből készül, amely körülveszi a viselőjét; nem érinti közvetlenül a viselőjét, kivéve a vállait és a csípőjét, ahol pihen, a mellkas rész, domború, így megnövekszik az esélye a támadás lesiklásának a felületen.

A *Do* mögött vannak még az acéllal megerősített ruhadarabok, amelyek tovább növelik a védelmet. A találat ezen a területen valószínűleg hagy némi nyomot a páncélon, de nem fogja megsebezni a viselőjét.

Egy másik fontos zóna a fej; A *Kabuto*-nak van egy öblös része, ami a fejre kerül, és amely a páncél egyik legvastagabb részei közé tartozik. A sisak teteje domború és a fej és a sisak között van egy kipárnázott rész, tehát az acél és a párnázott rész rengeteg beható erőt képes elnyelni.

Ugyanakkor a fej az a célpont, amely a legjobban reagál, a tompa tárgy okozta traumára, és a koponya repedése halálhoz vezethet, vagy az ellenséget azonnal megbéníthatja.

Tehát ebben a forgatókönyvben a *Kanabō* használatának a legmegfelelőbb módja az, ha a végtagokat és a fejet támadják, különösen a homlok területén, ahol a sisak szintén közelebb van a fejhez; ami a harc egyik legfontosabb célpontja.

A végtagok támadása, különösen a könyök ízületei, amelyeket sodrony vagy acéllemezek egy rétege borít, eredményezhet törött kart, vagy egy ideig lebéníthatja az ellenfelet. Ugyanez vonatkozik a kezekre is, egy pontos *Kanabō*-val történő ütés valószínűleg eltöri a csontokat a támadott célterületben.

További célterület a lábak alsó része; egy erős ütés ereje keresztül hatolhat a *Suneate*-n, vagy akár ki is billentheti a harcost az egyensúlyából.

Ennek a fegyvernek az egyik legfontosabb szempontja a markolat hossza, amellyel birkózni is lehet és az ellenséget a földre lehet szorítani.

Miután az ellenség a földre került, egy tőr befejezheti, az elkezdett munkát. Valójában ez a legrealisabb forgatókönyv, amelybe két páncélozott harcos kerülhet.

A *Kanabō* más verziói, mint például a rövidebb verziók, nem támaszkodhatnak erre a tulajdonságra (birkózás, leszorítás), ezért nagyon nehézkes volt ezeket használni egy csatateri forgatókönyvben, különös tekintettel a gyenge védekező képességeikre és a rövidebb buzogányok ütéstávolságára; ezért a kétkezes hosszabb változata gyakrabban fordult elő (annak ellenére, hogy továbbra is ritkák voltak).

Egy másik a forgatókönyv, amikor a harcos, lóháton ül. Annak ellenére, hogy a későbbi korszakok sok művészi reprezentációin, lóháton tartották a kétkezes buzogányt, a 16. századi referenciák hiányoznak az ilyen felhasználásról.

A támadó lóról a *Kanabō*-val való közvetlen ütés az ellenfélre sokkal pusztítóbb, mint ugyanazt gyalogosan tenni, és a fejre mért ütés valószínűleg halálos lehetett.

Egy ukiyo-e, amely egy lóháton használt Kanabō-t ábrázol.

Mindent figyelembe véve, annak ellenére, hogy nagyon hatékony fegyver a páncél ellen, a *Kanabō* nem a legjobb fegyver a páncél viselőjének kiiktatására.

Meglehetősen lassú és korlátozott annak a résznek a területe, ahol néhány találat során súlyos károkat okozhat, és nagy helyet igényel a használata.

A *Bojutsu* technikákkal továbbra is hatékonyan használható, de nem lesz olyan lendületes, ahogy annak lennie kellene, kivéve lóhátról. A nehéz és vastag páncélok elleni károk korlátozottak. Ezért nem használták olyan gyakran a 16. században, mint más, sokkal jobban illeszkedő fegyvereket.

Most elemezzük a *Masakari* fejszét. Annak nagy része, amit korábban leírtunk itt is érvényes. A fejszének van éle, amely egy kisebb területre tudja összpontosítani erejét. Általában kevésbé nehéz, mint egy *Kanabō*. Néhány japán baltának van egy hátsó fej része, amelyet többé-kevésbé úgy is lehet használni, mint egy buzogányt, de egyébként minden ugyanaz, mint a fent említett elemzésben.

A penge, akár csak a tüskés *Kanabō*, potenciálisan "beleharaphat" a páncélba, de nem fog átvágni rajta, és nem üt olyan keményen, mint a kétkezes buzogány. Néhány baltának van egy felső tüskéje, amely rendkívül hasznos lehet, de felhasználásuk inkább hasonlít a lándzsákra és más szálfegyverekére.

A *Masakari* fejszék klasszikus ábrázolása.

Noha a fejsze általában nem olyan hosszú, mint egy *Kanabō*, mégis használható a birkózáshoz hasonló módon az előzőekben leírtakhoz, de nem olyan hatékonyan, főleg azért, mert a fegyver nagyon nehéz és így nem könnyű manőverezni vele.

A *Masakari* előnye a buzogánnyal szemben azonban a baltafej alakja a markolat tetején. Lehet használni a végtagok, és a páncéldarabok vagy a fej „húzására”.

Miután a fejszét az ellenségbe beleakasztották, a földre ránthatták, ami a páncélozott harc egyik legjobb eljárása. Nem minden balta penge alkalmas erre a célra, mivel a beakasztás nem olyan egyszerű, mint amilyennek látszik.

Tehát a fejszét ütőfegyverként lehet felhasználni, és páncélba „beakasztásával” fölé keveredni az ellenségnek. Azonban vannak olyan fegyverek, amelyekkel ez a manőver jobban kivitelezhető.

Most lássuk a harci csákányt. Ha eleve nagyon keveset tudunk a japán baltákról és buzogányokról, akkor még kevésbé tudunk erről a fegyverről.

Érdekes módon a fennmaradó példák és ábrák többsége egykezes, rövid fegyver, amely teljesen megváltoztatja az eddig tárgyalt forgatókönyvet. Valójában, még mindig lehetséges bizonyos mértékű tompa trauma átvitele a páncélon keresztül a *Masakari*-val és a *Kanabō*-val a tömegük miatt.

De különösen a hosszabb markolat általi jobb erőátvitel miatt, ezt nagyon nehéz megtenni egy rövidebb és könnyebb fegyverrel, mint a következőkben tárgyalt harci csákány. Ezt szem előtt tartva nem meglepő, hogy az említett fegyver példáinak többségénél nincs kalapácsoldal, és általában nagyon hosszúak és masszívak a harci csákányok.

Tsuruhashi az Edo időszakból.

A korábban elemzett másik két ütőfegyverrel ellentétben a harci csákány a páncél átszúrására és behatolásra szolgál, nem pedig annak összetörésére.

Vannak azonban bizonyos kérdések, amelyeket át kell tekinteni. Először is, a lemezen történő átszúrás nem könnyű, különösen a páncél legvastagabb részén, ráadásul a fegyver valószínűleg megcsúszhatott a páncél görbületei miatt, különösen akkor, amikor a fejet vagy a törzset támadták.

Ebben a forgatókönyvben a legjobb célpontok a végtagok lennének és esetleg a fej támadása. Előfordulhatott, hogy behatoltak a célterületen, ellenben nagyon valószínűtlen, hogy a sisakot jelentős mértékben átszúrhatták és megsebeztek az ellenséget. Másodszor, ha a fegyvernek sikerül átszúrnia egy lemezt, akkor a beragadás esélye meglehetősen nagy volt, így a fegyver elveszhetett.

Ezért használták a kis csomókat a buzogányokon, nem pedig a nagyon hegyes tuskéket. Amit a harci csákány képes megtenni, arra sem a *Kanabō*, sem a *Masakari* nem képes, mégpedig azt, hogy könnyedén átszúrja a láncvértet. Valójában ahelyett, hogy a lemezzel borított zónákat céloznák, sokkal jobb a rugalmas páncéllal borított területeket támadni. Ebben az esetben a behatolás súlyos lehet, és súlyos károkat okozhat.

Ezeket a zónákat a fegyver kezelésének módja miatt meglehetősen nehéz elérni, de felhasználható a láncing és esetleg a *Kikko* (páncél alatt viselt mellény) megbízható átütésére.

A harci csákányok egy másik lényeges előnye az, hogy ugyanúgy, mint a fejszénél, beakasztható a támadóba, bár a meglehetősen rövid markolat azt jelenti, hogy nagyon nehéz kontrolálni vele valakit.

Valójában ennek a fegyvernek súlyos hátránya a hossza, amely párosul a nagyon alacsony védelmi képességével. Ez megmagyarázza, hogy miért nem volt olyan elterjedt a jelenlegi ismereteink szerint.

Ezeket a felmerülő problémákat egy kis kézipajzs segítségével lehetett volna megoldani, de nincs beszámolónk vagy bizonyítékunk az említett kombinációról a 16. században.

Mindent figyelembe véve, az ütő fegyverek nagyon hatásosak a páncélokkal szemben, különösen olyan csatateri környezetben, amelyben a tompa ütőfegyvereket használni lehet.

Ugyanakkor ezeknek a fegyvereknek a helyes használatához szükséges hely és energia szükséglete miatt alkalmatlanná tették őket a *Sengoku*-időszak szűk csatateri formációiban való használatára.

Szálfegyverek

Ez a legeredményesebb fegyver kategória a páncél elleni küzdelemhez. Különösen a japán *Yari* (槍), amelyet gyakran lándzsának fordítanak angolul.

A *Yari*-t jobb fordításban szálfegyvernek kellene fordítani, mivel bár ez lándzsa, de lehet olyasmi is, ami hasonlíthat egy alabárdhoz, vagy hasonlíthat egy csáklyához, nem pedig egy egyszerű lándzsához.

A fegyvertörténetnek ez a része meglehetősen bonyolult, ám a különféle típusú *Yari*-k között megtalálhatók azok is, amelyek pontosan úgy készültek, mint egy *Tsuruhashi* (harci csákány), és amellyel páncélt vágtak, vagy szúrtak, döftek.

Valójában a *Yari* egy többfunkciós eszköz, amelyet nagyon hatékonyan lehet használni az itt tárgyalt témakörben. Két tény, ami miatt a *Yari* a fent említett fegyvereket felülmúlja. Mégpedig a hatótávolság és a fürgesége. Valójában a *Yari* általában hosszabb és gyorsabb, mint bármely Japánban használt fejsze vagy buzogány. A hosszú markolat valójában ideális ahhoz, hogy egy közelharcban birkózó eszközként lehessen használni úgy, mint egy *Kanabó* esetében, de kevésbé nehéz és így kiegyensúlyozottabb fegyver.

A legegyszerűbb variáció, az egyenes *Su yari* (素槍), aminek két áttételes védőhorga van, amelyek alapvető fontosságúak az ellenség vagy annak fegyverének leszerelésére. Ez önmagában elegendő lehet annak magyarázatához, hogy miért a *Yari* a jobb fegyver.

Egy egyszerű *Su yari* védőhoroggal.

Néhány *Yari*-t valóban ütőfegyverként használtak, az oldalsó pengéivel hasonlóak a baltákhoz vagy harci csákányokhoz, és néhány esetben még kalapácsfej is volt rajtuk.

Egy *Yari*, amelyet ütőfegyverként, és nem lándzsaként való felhasználásra terveztek.

Ezt a dizájnt Hantsuki *yari*-nak hívják.

Kulcsfontosságú tényező azonban az, hogy a *Yari* nem kifejezetten jó a páncéllal szemben. Egy *Kanabō* valószínűleg súlyosan károsíthatja a páncéllemezt, de a *Yari* a legtöbb esetben nem képes erre, ellenben rendkívül jó a páncél hiányosságainak kiaknázására a lábfej részénél.

A lándzsával a rugalmas páncéllal borított hézagon keresztül történő sebzése sokkal inkább cselekvőképtelenné tesz, mint például egy zúzódás a fejen. Nem is beszélve arról, hogy az ilyen páncéltípuson belüli belső vérzés kialakulásához, több hatalmas erővel történő ütés szükséges.

Elvégre egy merev páncél a legjobb megoldás az ütőfegyverek ellen.

Nem minden *Yari* rendelkezik olyan hegygel és éllel, amelyek optimalizáltak voltak a rugalmas páncélon keresztül történő behatoláshoz, ám néhány rendelkezett ezekkel a tulajdonságokkal és ezek voltak a legjobb *Yari*-k, amelyeket páncélok ellen használtak. Mindezek, a többi előnnyel kombinálva, a *Yari*-t ideális fegyverré teszik, és nem meglepő, hogy lényegében ez volt a fő fegyver, amelyet a szamurájok a csatatéren használtak, akár lóháton, akár gyalogosan.

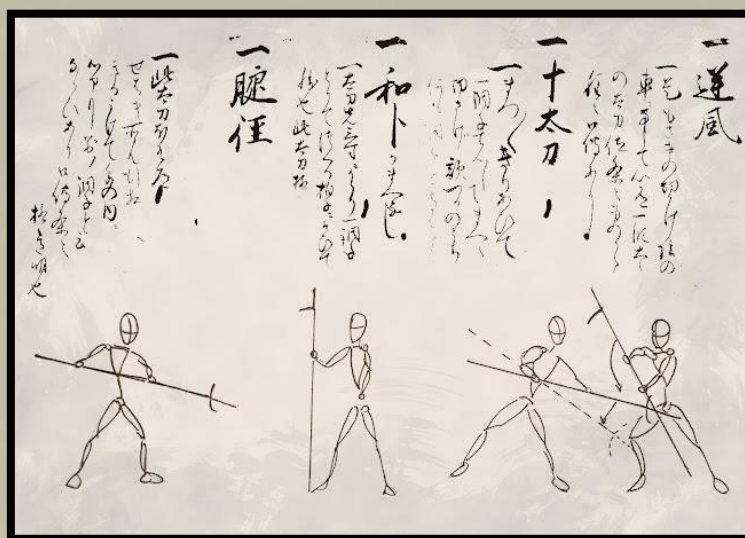
A híres "*Shiratori no yari* - 白鳥鞆の鏑".

Ezt a fegyvert *Tokugawa Ieyasu*-val társították. A lándzsának nagyon finom és kúpos hegye van, amely a rugalmas páncélon keresztül potenciálisan be tud hatolni.

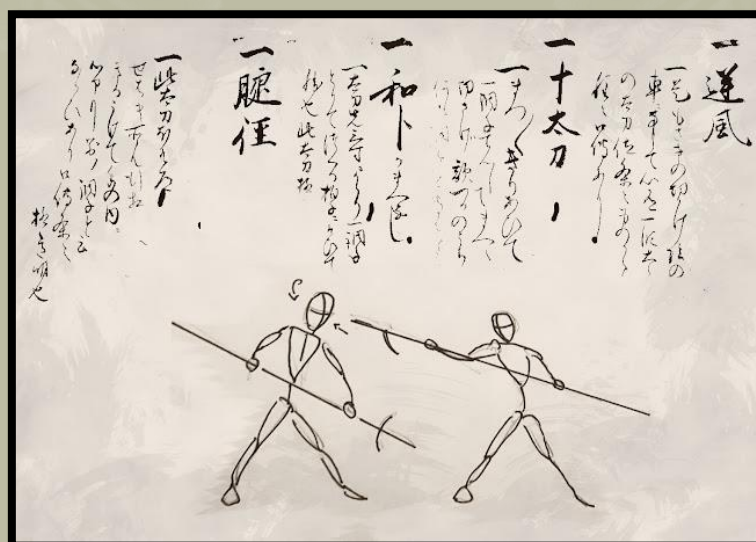
Lóháton az állat sebessége drámai módon növelheti az ütközést. Ezáltal a *Yari* becsapódása és az így okozott sérülés hatása a páncélon és a mögötte lévő emberen súlyos károsodáshoz vezethet. A *yarival* folytatott gyalogos harc érdekessége, hogy a fent tárgyalt ütőfegyverekkel ellentétben a páncélok elleni harcban vannak kialakított *yari* technikáink. Ezek, párosulva a *yari* tömeges használatával a páncélos szamurájok körében, a fegyver páncél elleni hihetetlen hatékonyságáról tanúskodik.

Az egyszerűség kedvéért és azért, hogy ne húzzuk túl hosszúra a cikket, kizártuk a többi szálfegyvert, mint például a *Nodachi*-t vagy a *Naginata*-t, mivel meglehetősen hatástalanok az ilyen nehéz páncélok ellen, kivéve néhány alkalommal.

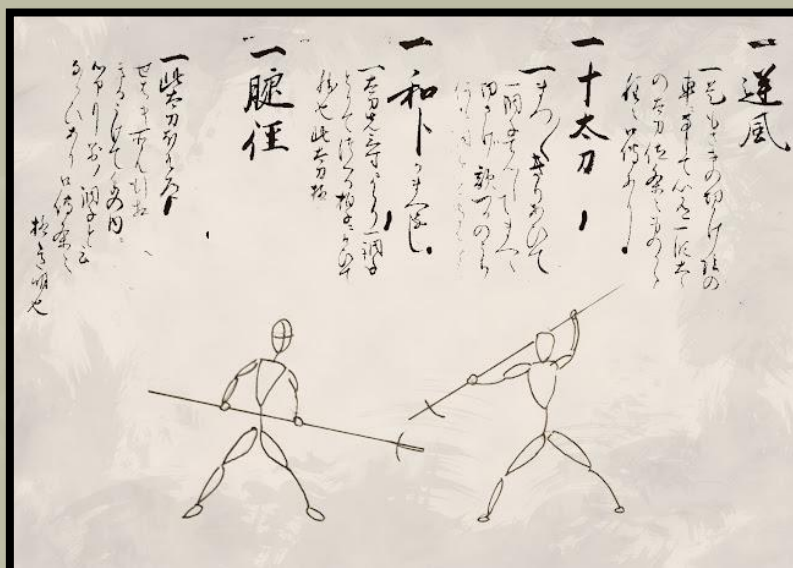
Megpróbáltuk elemezni és vázolni azokat a különféle technikákat, amelyeket a *Yagyū Shingan Ryū* (柳生 心眼 流) alkalmaz a *Kacchū Heihō* (甲冑 兵法 – Páncélos háború) technikáiban. Ne feledjük, ezeknek a vázlatoknak nem az a célja, hogy jó ábrázolást nyújtsanak, hanem az, hogy egy nagyon általános elképzelést adjanak a technikákról.

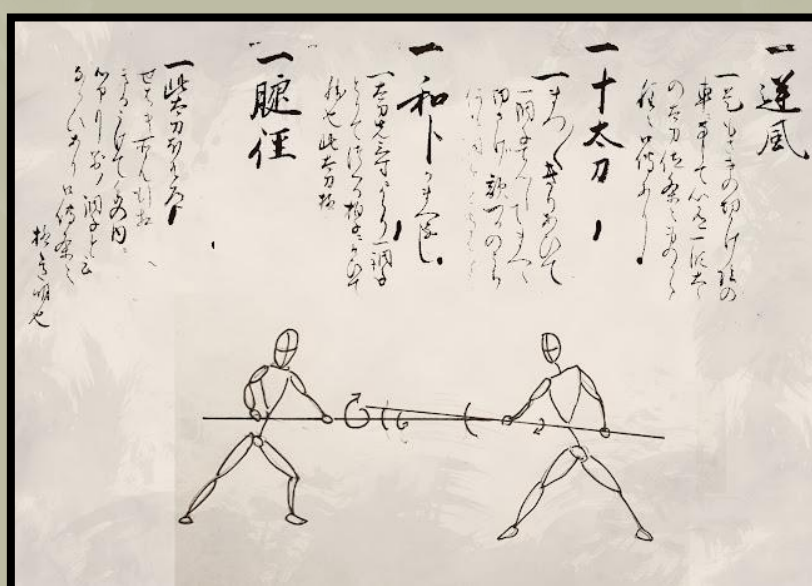
Ebben az első technikában, balról jobbra olvasva az ellenség alacsonyan támad, hogy beakassza vagy levágja a lábat az oldalsó pengéssel. Amikor áthidalja a távolságot, a markolat alsó végét használja a fegyver irányításához, megnyomja azt vagy megüti annak érdekében, hogy a lándzsát ki tudja ütni az útból:

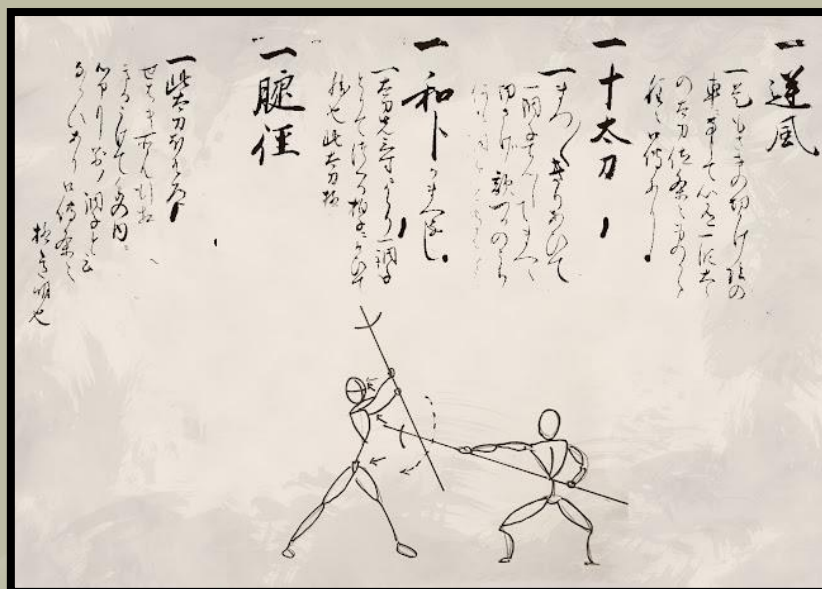
Amint a lándzsát félrelöki, az ellenfél nyitottá válik. Mindkét kezével az arcába döf, hogy kivégezze az ellenfelet. Ezt a technikát bizonyos mértékig alkalmazni lehet egy *Kanabō*-val is vagy akár a Naginatával is, bár az egyenes pengével ellátott lándzsa valószínűleg sokkal megbízhatóbbá teszi a szembe döfést. Ebben a helyzetben az ellenség feje is elkapható és lehúzható az oldalsó pengével / áthúzó horoggal és a földre dobható, vagy az oldalsó pengével teljes erővel mérhet egy oldalcsapást a fejre.

Ebben a technikában mindkét harcos egymással szemben áll. Az egyik magas állást vesz fel, hogy szabaddá tegye a hónalját, és engedje az ellenségnek, hogy támadjon majd megüti az ellenfél fegyverét, vagy közvetlenül tolja a pengét a másik fegyverébe, hogy az beleakadjon:

Miután a penge „belekapaszkodott” a másik lándzsába, elforgatja a lándzsát és az ég felé irányítja a fegyverét, hogy hónalját mutassa:

Miután lándzsa az ég felé mutat, kiszabadítja a pengéjét a beakasztásból úgy, hogy a másik irányba forgatja a pengét, és felvesz egy alsó állást. Ebből a helyzetből, ha elég gyors, akkor erős tolóerővel lehet támadni a hónaljat, az arcot vagy a csípő oldalát (ha nem fedezi *kusazuri*). Még több technika létezik, amelyet nem tárgyalunk ebben a cikkben, de a rendszer nagyjából ez. Sajnos nagyon nehéz kutatni ezeket a harcművészeti ismereteket, valamint nem szerezhettünk elegendő használható részletet a vázlatokon keresztül sem.

Kardok és török.

Köztudott, hogy a kard rajongói között igen nagy az érdeklődés, amikor arról van szó, hogy kardot kell használni páncélok ellen. De általában a kardok a legrosszabb fegyverek, amelyeket egy ilyen forgatókönyvben használhatnak (kivéve néhány sajátosan kialakított európai kardot), mivel viszonylag rövid távolságot tudnak áthidalni és a mozgásterük elég megbízhatatlan ahhoz, hogy megbízhatóan kihasználhassák a páncél hiányosságait. Valamint az ütőerő és a penge tömege nem elég nagy ahhoz, hogy a páncélon súlyos sérüléseket okozzon valaki. Sőt, egyes kardok rosszabbak, mint más fajták, erre a nagyon nehéz feladatra, és a *katana* pont ez az ívelt fajta kard, széles penge hegygel, ami alkalmatlan erre a feladatra.

A tipikus *katana* forma, ívelt pengével és széles hegygel. Ezt a kard kialakítást nem a páncélok elleni használatra optimalizálták.

Vannak olyan híres *Koryū* iskolák, amelyeknél bizonyos technikákat alkalmaztak a páncélos ellenfelek ellen japán stílusú pengével, de ezen technikák többsége bizonyos pontokra történő vágás köré összpontosult, például a karok belső része, a lábak, a hónalj vagy a körülötte lévő terület, vagy a nyak és a torok. Ezeket a pontokat azonban páncél fedheti! Az egyik dolog, amit gyakran félreértenek, az az, hogy mennyire zártak lehetnek a kései japán páncélok, és párosulva a fent említett technikák népszerűségével, a végeredmény az lehet, hogy a kép nagyon eltorzulhat a kardok valódi hatékonyságáról a páncélok ellen. Egy példával demonstrálható, hogy a kar belsejére irányuló vágás miért nem okozna kárt, amikor valaki ilyesmit visel:

Talán egy vagy két réteg megsérülhet, de a láncing jelenléte miatt egyáltalán nem lesz igazi sérülés. Egy másik nagy tévhit, hogy a japán kardot "az ellenség páncéljának zsinórjai és fűzői elvágására tervezték", amelyek a páncélt összefogják. Ez megint elég hatástalan, mivel ezek a zsinórok általában nehezen elérhető helyeken helyezkedtek el, valamint páncél borította őket. Nem is beszélve arról, hogy a zsinórok megbízható átvágásához és a páncél széteséséhez többszörös vágásra van szükség, tehát jobb, ha a már meglévő „gyenge” részeket támadják, ahelyett, hogy időt és energiát pazarolnának, és megpróbálnának új rést nyitni a páncélon. Nem is említve, hogy ebben az összefüggésben egy *Tosei gusoku*-nak nem volt sok fűzője. Természetesen elmondhatjuk, hogy a fent említett technikák más kontextusban működhetnek, miután a harctéren nem minden japán harcosnak volt lánc inge, amely eltakarta a hónalját vagy a kar belsejét.

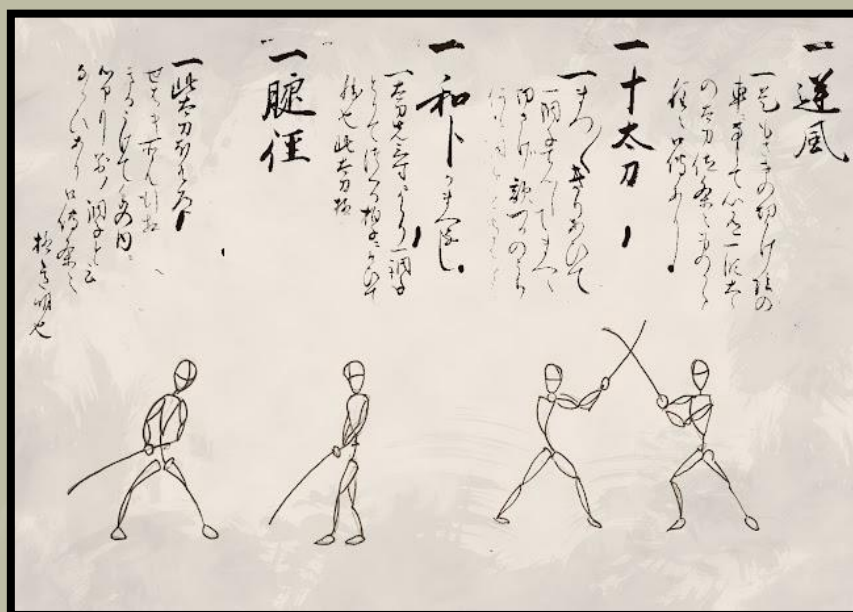
Valamint nem mindenkinek futotta egy teljes páncélkészletre.

A páncél nélküli lábra történő vágás sokkal hatékonyabb és természetesebb, ha kevesebb páncélos ellenséggel küzdöttek. Mégis, a karddal és teljes páncélban vívott harcok némileg eltérnek a gyakran ábrázoltaktól és itt szeretnénk bemutatni erről egy nagyobb képet. Először is, míg az *Edo*-kori kovácsoktól született átlagos japán *Katana* nem alkalmas arra, hogy áthatoljon a rugalmas páncélrészeken, amelyet a japán páncélok gyenge pontjainak fedezésére használnak, de egyes penge kialakítások jobban működhetnek az ilyen esetekben:

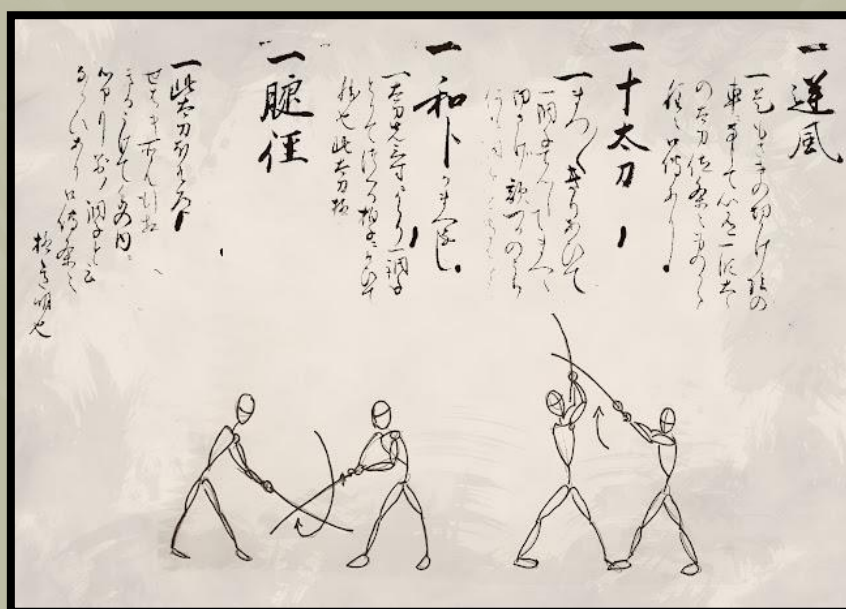

Ez a példa egy nagyon sajátos japán kard, amely messze nem általános. A fenti képen láthatunk egy nagyon hosszú és kúpos *Okissaki*-t, párosítva egy enyhe penge görbülettel (*Sori*). Ez a típusú kard kialakítás megtalálható a *Shobu zukuri* vagy *Naginata naoshi zukuri* pengékben. Ez a pengetípus nagyobb esélyt jelenthet, amikor át kellett csúszni a hónaljat borító láncingszemeken, és talán ez volt a legjobb megoldás, a páncélokkal szemben, ha japán kardokról beszélünk.

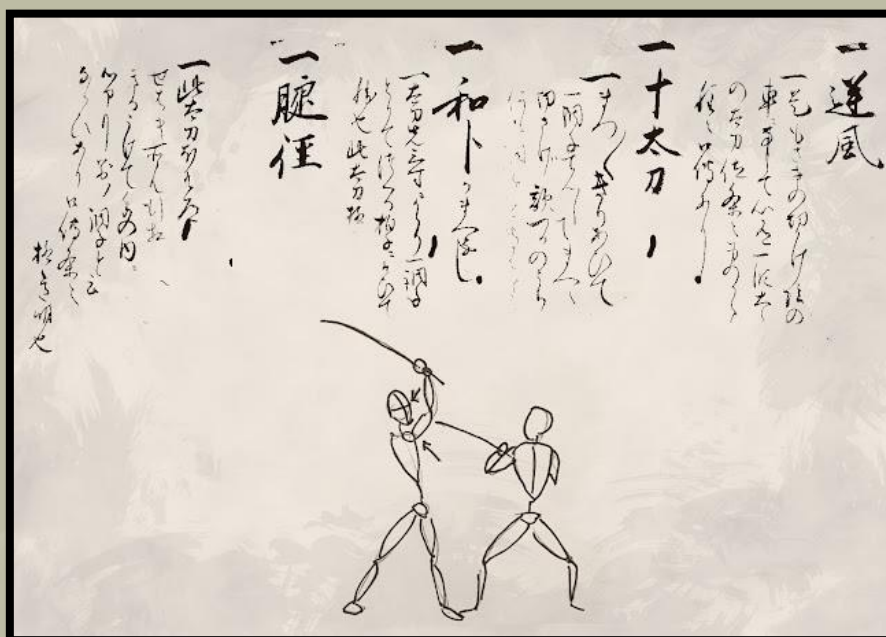
A második fontos kérdés az, hogy miként lehet ilyen fegyvereket használni a páncélozott ellenfél ellen, és a válasz ismerős lehet egyes olvasók számára. Felhasználva a penge hegyét, és megpróbálni elérni azokat a híres gyenge pontokat, amelyeket rugalmas páncél borít, és a másik kéz segítségével elősegíteni a penge átirányítását (ezt a technikát általában félkardnak hívják), és a kard *Kashira*-ját (頭) használja az ellenség arcának bezúzására. Azaz a kardmarkolat végén lévő fém lezáróval sújt az ellenfél arcába. Az egész kard használata azáltal, hogy a pengét megmarkolva a markolattal sújtanak le nem jelenik meg a hagyományos japán harcművészetekben, de más technikákat tekintve, nem különböznek az európai technikáktól. Az alábbiakban néhány egyszerűsített technika látható a *Yagyū Shingan Ryū*-ból (柳生心眼流) a *Kacchū Heihō*-ban (甲冑兵法).

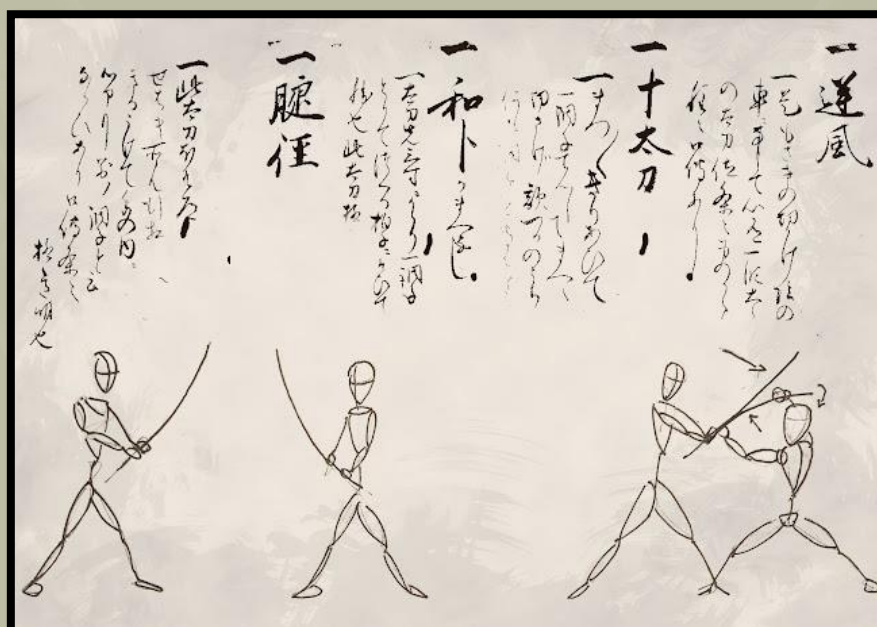
Ebben a technikában balról jobbra olvasva mindkét harcos egymással szemben áll, alsó állásban. Amint az ellenség lefelé történő vágással vagy döféssel támad, használjuk a penge hátsó részét (*Mune*), hogy felfogjuk a támadást és elkezdjük elforgatni forgatni a fegyvert:

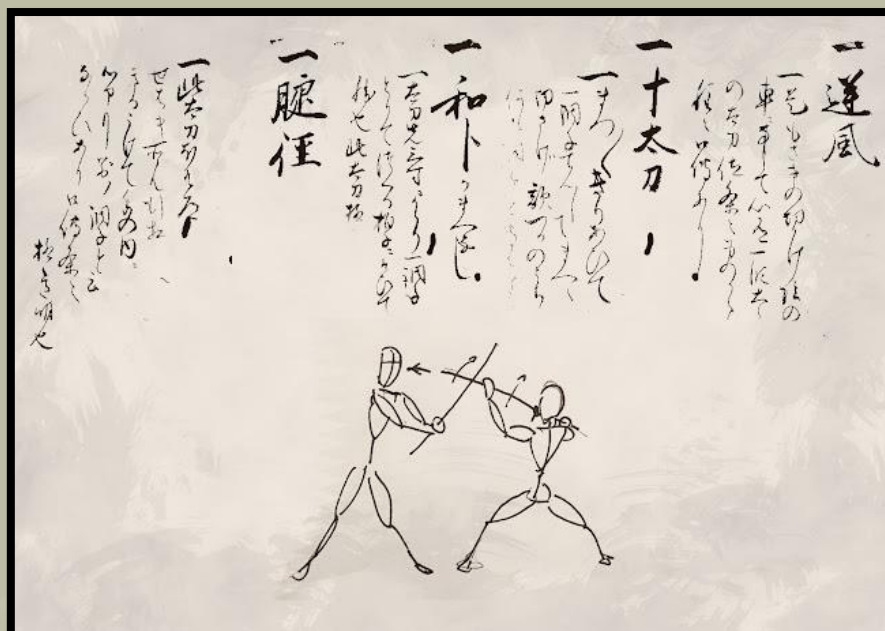
Miután elindítottuk a penge forgatását, fontos, hogy a pengét az ég felé irányítsuk, miközben a távolságot lezárjuk. Amint a fegyver a kívánt irányba mutat, engedjük le a testet, hogy könnyebben támadhassuk a hónalj részt:

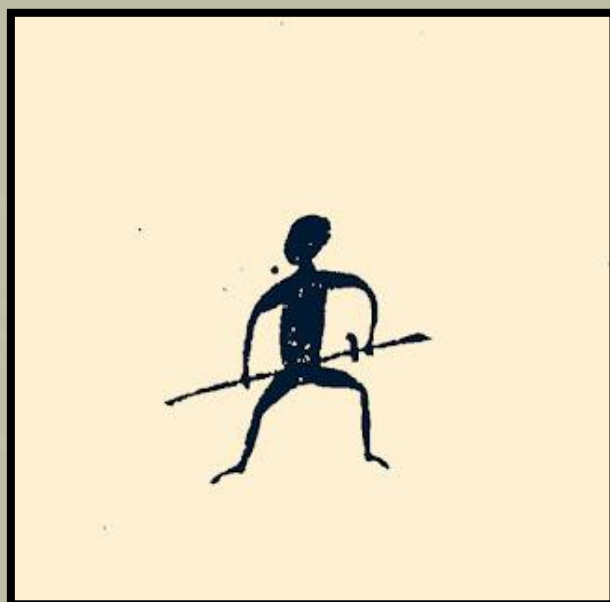
Ebből az alsó helyzetből, ha elég gyorsak vagyunk, a pengét a sisak alatti területre az arcba döfhetjük vagy a hónaljba. A pontosság érdekében a pengét a támadó vállára helyezhetjük és a másik kézzel megtámasztva a penge hátsó részét így kivitelezve egy megtámasztott precízebb vágást a nyak részen.

Ebben a *Tenshin Ryū* (天心流) technikában megtalálható az a technika, ahol mindkét ellenfél közép magas testtartást vesz fel és miután az ellenség támad, megállítják egy statikus blokkal, és segítik a manővert úgy, hogy a penge hátulját kézzel megtámasztják, miközben alacsonyabb állásba helyezkednek:

A műveletnek ekkor nagyon gyorsnak kell lennie. Ezután mindkét kézzel "elforgatták" a pengét, és „ellökték” az ellenfél kardját oldalra, majd miközben félretaszították az ellenfél pengéjét, gyorsan az arcába dőfték. Vagy esetleg a forgatás után használhatták a kard másik végét, és belesújtottak a *Kashirae*-val az ellenség arcába. Ennek a technikának sok változata létezik a blokk irányának megfelelően. Sőt, az is lehetséges, hogy közvetlenül egy félkard állással indulunk a gyorsabb cselekvés érdekében, amint azt az eredeti tekercesek mutatják:

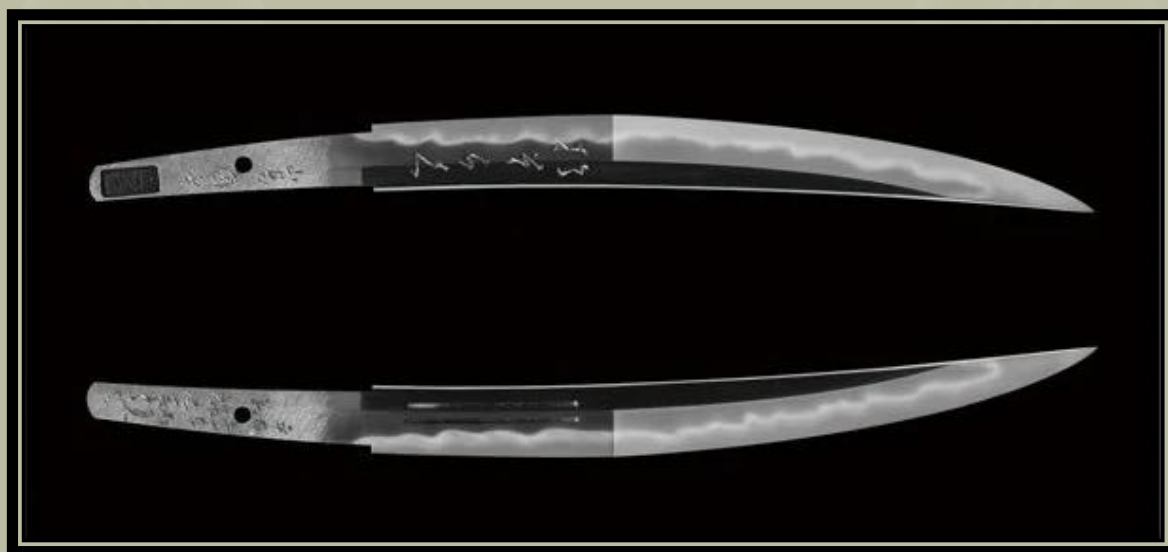
Részlet a *Yagyū Shingan Ryū* eredeti tekercséből.

Ismét érdemes elmondani, hogy több technika is létezik, de ugyanaz a fenti szabály érvényes minden technikára. A jobb áttekintés érdekében íme az eredeti technika egyik részlete:

Amikor a tőről beszélünk, a helyzet egyértelműbb és egyszerűbb; bár léteztek technikák is, érdemes elmondani, hogy a tőr a legjobb a páncélos harcban, mert a közelharcban a tőrt használva kihasználhatják a páncél réseit a behatoláshoz, különösen az arcnál vagy az ágyék részénél. Legtöbbször egy tőrt használnának amikor a két páncélos harcos az előny megszerzéséért küzd a földön, mivel ott nincs sok lehetőség az összetett technikák alkalmazásának.

Ráadásul a tőrök kialakítása között vannak olyanok, amelyeket kifejezetten a sodrony páncélok, a *Yoroidoshi* (- „páncél lyukasztó”, amely jelen esetben a páncél (*Yori*) itt láncinget jelent, mivel nem lehet lamellás vagy lemez páncélzaton keresztül szúrni) legyőzésére készültek, és ezek a fajta pengék nagyon népszerűek voltak a 16. században. Tehát annak ellenére, hogy sok mindent lehetne még itt leírni, de nagyon is lehetséges, hogy egy tőr szúrása nagyon egyszerűen és közvetlen módon vetett véget az erősen páncélozott szamurájok közötti harc nagy részének. Valójában érdemes azt feltételezni, hogy a legtöbb harc, amely az ellenség földre rántása vagy földharcot vont maga után, olyan helyzetben végződött, amikor a két viaskodó közül az egyik kirántotta a tőret, hogy megadja az utolsó döfést, és valószínűleg nem egy lándzsával próbált manőverezni. A tőrök gyorsabbak és precízebbek, különösen a földön birkózva.

Egy jó példa az "*Osoraku*" tantóra (おそらく短刀), amelyet az ilyen feladatokra optimalizáltak. Ez a stílus a 16. században született. További hasonló pengetípusok: *Moroha zukuri tanto*, *Ken tanto*, *Yari tanto*, *Shobu zukuri tanto* és így tovább. Hasonló, ha nem azonos kialakítások találhatóak a *Wakizashi* kardoknál is.

Végső gondolatok és következtetések

Bár az itt leírtak nagy része a hadviselési helyzetben érvényesül, érdemes néhány fontos tényre figyelembe venni. Először is, amint azt fentebb leírtuk, a gyalogos páncélosok közötti csetepatéknak valószínűleg egy törrel vetettek véget egy létfontosságú helyre szúrva, és bár az itt leírt technikák jól működnek, a legjobb megoldás a csata hevében mégis az lehetett, hogy a lándzsával távol tartották az ellenséget, és egy pontos ütéssel az ellenfél arcába vagy a hónaljába, illetve az ágyékába, ha azok valamelyike szabaddá vált. Egy másik ideális megoldás az volt, hogy a lehető leghamarabb áthidalták a távolságot, és ha a lándzsahegy mögé kerültek, a küzdelmet egy törszúrással zárták le. Pontosan ez történik legtöbbször a japán páncélozott harci bajnokságban (ガチ甲冑合戦), amelyben a harcosoknak dárdákkal, kardokkal és törökkel kell harcba szállniuk, és elengedhetetlenül fontos helyekre kell ütniük, szúrniuk, amelyeket általában rugalmas páncél borít.

Bár vannak problémák és hibák ebben a harcimitációban (a költségvetés érdekében a páncélok és fegyverek puha anyagokból készülnek; bár ez korlátozza a sérüléseket, letompítja a lándzsák jelentős ütőerőjét is, és bár időnként leszokták szorítani az ellenséget a földre, de az egész nyél nagyon rugalmas, és a lándzsával történő ütésben nincs tényleges fenyegetés), de a reális megközelítés miatt még mindig nagyra értékelhetőek ezek a tapasztalatok, és nagyon gyakran előfordul, hogy eldobják a lándzsát és belefolyanak törhasználatra a *Jiujitsu*-ba. Ami szintén igaz volt például az európai páncélos harcra is.

Egy másik fontos pont az, hogy a hadviselés és a csata több emberből áll, akik harcba keverednek, és a győzelmet nem a veszteségek, hanem az ellenséges hadsereg elűzése okozza. Ezt szem előtt kell tartani, mivel ebben az összefüggésben teljesen lehetséges volt, hogy míg az egyik ember harcolt az ellenséggel, a közeli társa segíthetett végezni az ellenféllel. A csapatmunka fontos volt a csatatereken. A lándzsák erdőjében, és a nyilak és a golyók záporában, kevés hely volt a technikáknak és a földharcnak. Az ebben a kontextusban illő páncélos párbajok ritkák voltak. Arról nem is beszélve, hogy a harcmezőn nem mindenkinek volt ilyen védőfelszerelése. Sőt, az ilyen páncélokot megengedhető férfiak általában a lovasságba kerültek, és bár képesek voltak akár lóhátról felpáncélozva, akár felállított gyalogosokként harcolni, általában az ellenséges alakulatok szétszilálására, üldözésére szakosodtak, bár időnként ők is harcoltak hasonló felszerelést viselő harcosokkal szemben is.

Remélhetőleg nagyobb betekintést nyert az olvasó a páncélos harc rejtelseibe és talán sikerült némely tévhitet eloszlatni és új információkat szerezni az itt leírtakon keresztül.

Original source: <https://gunbai-militaryhistory.blogspot.com/2019/06/defeating-late-japanese-armor-tosei.html>